

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ветеринарної репродуктології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ

2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри акушерства,

гінекології та біотехнології

відтворення тварин

Протокол № 14 від “4” червня 2024 р.

Завідувач кафедри

Олександр ВАЛЬЧУК

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»

Гарант ОП

Наталія Грушанська

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВЕТЕРИНАРНІ ПРЕВЕНТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НЕЗАРАЗНИХ
ХВОРОБ ОВЕЦЬ І КІЗ»**

Галузь знань 21 Ветеринарна медицина

Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина»

Освітня програма «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробники:

Розробники: к.вет.н. доценти: Ю.В. Жук, О.В. Вальчук, С.С. Деркач, д.вет.н,
професор В.В. Ковпак, к.вет.н., доцент Ю.С. Масалович

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни

«Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб овець і кіз»

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	211 – «Ветеринарна медицина»	
Освітня програма	«Ветеринарна медицина»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання 6 років	денна форма навчання 5 років
Рік підготовки (курс)	6	
Семестр	12	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	год.	
Самостійна робота	60 год.	
Індивідуальні завдання	год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу дисципліни «Ветеринарні превентивні технології незаразних хвороб овець і кіз» здобувачами вищої освіти ОС «Магістр» є поглиблення спеціальних умінь та знань інноваційного характеру щодо діагностики, лікування та профілактики акушерських, гінекологічних і андрологічних хвороб, а також сучасних підходів до біотехнології відтворення овець і кіз; певного досвіду їх застосування та продукування нових знань, загально біологічних закономірностей розвитку основних патологічних процесів в організмі, для застосування їх з метою вирішення проблемних професійних завдань в системі спеціальних знань та умінь в науковій, освітянській та практичній (клінічній) сферах ветеринарної медицини.

Завдання:

- поглибити теоретичну підготовку з питань біотехнології відтворення овець і кіз;
- оволодіти методами діагностики, лікування овець і кіз за акушерських, гінекологічних і андрологічних хвороб, патології молочної залози та новонароджених тварин;
- навчитись аналізувати отримані результати та розробляти ефективні превентивні заходи.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарії, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій у напрямку репродуктології овець і кіз.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.
- СК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.
- СК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу.
- СК 6. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.
- СК 7. Здатність організовувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
- СК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби.
- СК 9. Здатність проводити акушерсько-гінекологічні та хірургічні заходи і операції.
- СК 10. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.
- СК 11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.
- СК 12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
- СК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

СК 16. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

СК 17. Здатність здійснювати маркетинг і менеджмент ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.

СК 18. Здатність використовувати спеціалізовані програмні засоби для виконання професійних завдань.

СК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.

СК 20. Здатність організовувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.
2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.
3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.
8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.
9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
11. Узагальнювати та аналізувати інформацію щодо ефективності роботи ветеринарних фахівців різного підпорядкування.
12. Розуміти логічну послідовність дій та вміти оформляти відповідну документацію під час проведення судово-ветеринарної експертизи.
13. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
14. Знати принципи та методи маркетингу і менеджменту ветеринарних засобів і послуг у ветеринарній медицині.
15. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
16. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.

17. Здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.
18. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма 6 років							денна форма 5 років					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Превентивні ветеринарні технології репродукції овець і кіз													
Тема 1. Вівчарство та козівництво України. Сучасний стани та перспективи галузі. Гормональна регуляція статевих функцій. Фолікуло-, лютео- й овогенез.	1	10	2				8						
Тема 2. Особливості репродуктивної функції овець і кіз. Критерії відтворної здатності овець і кіз. Особливості перебігу статевих циклу овець і кіз. Контроль статевих циклу.	2-3	10	2	2			6						
Тема 3. Біотехнологія відтворення овець кіз. Природне і штучне осіменіння. Підвищення ефективності штучного осіменіння овець і кіз. Новітні методи відтворення овець і кіз.	4-5	10	2	2			6						
Разом за змістовим модулем 1	30		6	4			20						

Змістовий модуль 2. Превентивні ветеринарні технології в акушерстві, гінекології та андрології овець і кіз													
Фізіологія та патологія вагітності овець і кіз. Зміни в організмі кітних овець і кіз. Діагностика кітності (суягності). Хвороби кітних. Фізіологія антенатального періоду овець і кіз.	6-7	14	2	2			10						
Тема 5. Роди і післяродовий період у овець і кіз. Фізіологія родів і післяродового періоду у овець і кіз. Причини патологічних родів. Профілактичні заходи. Діагностика і профілактика акушерських хвороб, що ускладнюють перебіг післяродового періоду..	8-10	14	2	4			8						
Тема 6. Фізіологія та патологія постнатального періоду овець і кіз. Фізіологія постнатального періоду в овець і кіз. Патологія постнатального періоду в овець і кіз. Технології вирощування ремонтного молодняка.	11	8	2				6						

Тема 7. Фізіологія і патологія молочної залози в овець і кіз. Структурні особливості молочної залози в овець і кіз. Методи дослідження молочної залози у овець і кіз. Мастит в овець і кіз: поширення, економічні збитки, діагностика, терапія та профілактика..	12-13	10	2	2			6						
Тема 8. Неплідність овець і кіз. Інфекційні та інвазійні чинники. Гінекологічна та андрологічна диспансеризація.	14-15	14	2	2			10						
Разом за змістовим модулем 2	60		10	10			40						
Усього годин	90		16	14			60						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості штучного осіменіння овець і кіз.	2
2.	Стимуляція і синхронізації еструсу в овець і кіз. Трансплантація ембріонів у овець.	2
3.	Діагностика кітності (суягності) в овець і кіз. Профілактика ембріональної смертності та абортів.	2
4.	Критерії оцінки перебігу родів та післяродового періоду.	2
5.	Патологія родів у овець і кіз. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування і профілактика післяродових ускладнень у овець і кіз.	2
6.	Етіологія, діагностика, лікування та профілактика хвороб молочної залози в овець і кіз.	2
7.	Діагностика та основні принципи лікування тварин за гінекологічної та андрологічної патології.	3

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Нейроендокринна регуляція репродуктивної здатності овець і кіз.	8
2	Особливості репродуктивного періоду у овець та кіз	6
3	Новітні методи біотехнології відтворення овець і кіз	6
4	Патологія антенатального періоду овець і кіз	6
5	Патологія інтранатального періоду овець і кіз	8
6	Аномалії розвитку плодів	4
7	Неоанатальна патологія овець і кіз	6
8	Діагностика, терапія і превентивні заходи за маститу овець і кіз	6
9	Організація заходів з профілактики неплідності овець і кіз.	5
10	Організація заходів з профілактики імпотенції баранів і цапів.	5

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в

національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4987>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. / За редакцією В. А. Яблонського та С. П. Хомина. Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2011. 600 с.

2. Яблонський В.А. Біотехнологія відтворення тварин – К., Арістей, 2004. 293 с.

3. Яблонський В.А., Любецький В.Й., Бородиня В.І. Патологія молочної залози (лекції для слухачів потоку магістратури з дисципліни «Акушерство, гінекологія та біотехнологія розмноження тварин з основами андрології»). К., 2004. 45 с.

4. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства. Х.: Прапор, 2003. 400 с.

5. Кошевой В.П. Проблеми відтворення овець і кіз та шляхи їх вирішення: монографія / Кошевой В.П., Склярів П.М., Науменко С.В.; за заг. ред. проф. В.П. Кошевого. Х. Д., 2011. 467 с.

6. Патологія вагітності у тварин: монографія / Кошовий В.П., Іванченко М.М., Склярів П.М., Федоренко С.Я., Беседовський В.П. Харків, в-во ФОП Шейніна О.В., 2007. 172-230 с.

7. Kym Abbott (2018). The Practice of Sheep Veterinary Medicine. 2018. 601 p.

8. Tandle M K (2017). Veterinary Andrology and Artificial Insemination in Domestic Animals. 2017. 252 p.

9. Електронний каталог НБ НУБіП України: http://irb.nubip.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_14/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=NUBIP&P21DBN=NUBIP&LN_G

10. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.

11. <https://www.woah.org/en/home/>

12. <https://www.fao.org/home/en/>